

ШЕСТДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ

(София, петък, 16 ноември 1990 г.)

(Открито в 10.25 часа)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (Звъни): Заседанието е редовно. Имаме необходимия кворум. Присъствуват 312 души. Отсъствуват 88 души.

Бих искал да направя едно кратко съобщение. То се дължи на разговори-те, които водихме с представителите на журналистите, за да се избегне евен-туално, както те смятат тази конфликтна ситуация с народните представители. Всъщност, ние не забранихме техния достъп долу, но поискахме в обедните ча-сове между 12 и 15 часа след обяд да бъде оставен бюфетът свободен само за народните представители, предвид на това, че една голяма част от тях заседа-ват в комисии, други свикват своите парламентарни групи и да имат възмож-ност срочно да обядват. Така че, през цялото останало време е открит: След 15 часа и сутринта също. Обикновено разговорите се водят тук. Когато няма мес-та, може да се използва и бюфетът долу.

Дневният ред ви е раздаден. Ако е нужно, ще го прочета още веднъж. Вие сте го утвърдили по същество вчера вечерта.

1. Второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на За-кона за държавния бюджет на Народна република България от 1990 година. (Писано е Народна република България. Щом подписа Указа, ще бъде само "Република България")

2. Второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Указ N 56 за стопанската дейност.

3. Проекторешение за частична отмяна на забраната за разпореждане с държавно и общинско имущество. Те вървят заедно, обсъждането върви заед-но.

4. По решението за налагане на временна забрана върху износа на храни-телни стоки и селскостопански животни.

5. Проекторешение във връзка с изхранването на селскостопанските жи-вотни.

Има думата г-н Томов.

НИКОЛА ТОМОВ: Господин председател, уважаеми народни представи-тели! Аз правя едно предложение, но малко разтревожен. Предлагам петата точка да отиде на второ място. Съображенията ми са следните. Ние много го-ворим за селското стопанство преди 9.IX.1944 г., след 9.IX., след 10.XI. - няма-ме ясна политика. Говорим само за селското стопанство приоритетно, а го сла-

гаме на пето място, защото няма шеста точка. Вчера колегата Стойчо Шапатов от Пърмай направи едно принципно предложение, което по мое мнение, г-н председател, неправилно не беше гласувано. Много моля селското стопанство да го смятаме действително за приоритетно. Аз мисля, че каквото и ще да говорим, докато са ни празни масите, ние няма да имаме добри резултати. Много моля да отиде на второ място за разглеждане. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Пламен Даракчиев.

ПЛАМЕН ДАРАКЧИЕВ: Уважаеми председателю, уважаеми народни представители! Искам да подновя предложенията си от вчера. Много моля господин председателят да го чуе формулирано. Желая да бъде изслушан г-н Андрей Луканов тук, пред парламента днес, в точка от дневния ред по повод изнесени в печата факти (по-конкретно във в. "Дума" от 6 ноември т.г.) поставящи под съмнение неговия морал като гражданин и като личност. Аз смятам, че ако това отговаря на истината, само това е достатъчен повод за неговата незабавна оставка, така, както е във всяка цивилизована страна. Искам да добавя само едно изречение към казаното от господин министъра на вътрешните работи. Докато името на министър-председателя на тази страна е замесено в скандал, естествено е, че не можем да пледираме за ред, порядък и сигурност на страната, тъй като хората се вълнуват и от тези неща и поставят под съмнение и съответно легитимността на правителството.

Моля за точка от дневния ред днес - изслушване на г-н Андрей Луканов.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Той ще има поначало думата.

ПЛАМЕН ДАРАКЧИЕВ: Аз моля за точка от дневния ред и моля за гласуване. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата г-н Кехайов.

АТАНАС КЕХАЙОВ: Уважаеми г-н председателю, колежки и колеги! На няколко пъти бях молен от наши колеги да взема отношение относно проблемите на хигиената на труда в нашата зала. Аз смятам, че тя най-много се нарушава от това безпорядно вмъкване в дневния ред на точки, точки, точки..., които ги започваме и не ги довършваме. Накрая се получава едно претрупване, което е извън всякаква норма. Много пъти и преди съм отразявал, че нерядко нашите слухови полета се обръщат на безплатни полигони за начеващи риторичи, най-често несполучливи, при което ни уморяват и нищо не вършим.

Аз се обръщам и към ръководството. Стига с тези протрахирани, дълги и някак си, позволете ми да Ви критикувам, не добре овладяна аудитория. Ако искаме да бъдем на място, трябва много неща в реда да се оправят - стегнати и по същество, по важни проблеми, които народът ни чака. Благодаря. *(Частични ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Стелиян Стойчев.

СТЕЛИЯН СТОЙЧЕВ: Искам да попитам уважаемото председателство какво става с питанията, тъй като всеки петъчен ден бяхме определили за питаня. Някои от тях не могат да бъдат отлагани безкрайно, а вече трета седмица, доколкото си спомням, няма такава точка в дневния ред.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Дончо Дончев.

ДОНЧО ДОНЧЕВ: Уважаеми председателство, дами и господа народни представители! Гласувахме програма за законодателната дейност на Великото Народно събрание за периода от 1 ноември до 31 декември т.г. Всичко заложено в програмата има своята значимост и приоритет. Съобразявайки се с обективните изисквания и предпоставки предлагам в дневния ред да се включат последователно (ако не днес, то на 21 т.м., сряда) Законът за земята, Законът за приватизацията и Търговският закон. Това са основните закони, които широко отварят вратите на стопанската инициатива. Предлагам също така да се включи последователно на същата дата Законът за амнистията. Една пълна и безусловна политическа амнистия ще ликвидира жестоката репресивна бариера на тоталитарната система.

Господа юристите от Законодателната комисия смятам, че ще се справят с такъв законопроект във време на движение, както се казва, тъй като той може да се изрази с текста на една телеграма. Преди три седмици при запитването на председателстващия г-н Гиньо Ганев отговори на този въпрос: че се работи законопроектът за амнистията. Три седмици минаха и нищо не се вижда от него. Много ви моля, господа юристи от Законодателната комисия, да вземете отношение по този въпрос. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Давам думата на Михаил Неделчев.

МИХАИЛ НЕДЕЛЧЕВ: Уважаеми г-н председателю! Към вас е отправено едно писмо на голяма група български интелектуалци, които молят да направят тяхната тревога достойние на Великото Народно събрание. Става въпрос за една тревога, която те изказват в своето писмо за съдбата на Бургас и на Бургаския район. Моля Ви да отговорите как възнамерявате да направите достойние това писмо и предлагам в сряда да се включи в дневния ред на Великото Народно събрание приемане на едно становище за екологичната обстановка в гр. Бургас и за съдбата на този район.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Благодаря. Ние го имаме и в Бюрото. То даже е публикувано.

ГЕОРГИ БАЕВ: Уважаемо председателство, колеги и колежки! Разтревожен съм. Снощи в два часа в хотела ми се обадиха: в Бургас няма вода за пиене. Миналата седмица ходих в Слънчев бряг - 80 км отиване и връщане с колата, и купих три бутилки вода. В Слънчев бряг продават минералната вода по 4 лв. бутилката. Моля, обърнете внимание. Искам помощ от тези заводи, в които се правят бутилки и се бутилира вода. Вода за пиене няма! Моля ви се, помогнете!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имаме предвид, ще го разгледаме.

Има ли друго предложение? - Няма.

Има едно първо предложение, да се премести т.5 на мястото на т.2. Искам само да обърна внимание, предвид на това, че все още не е раздалено решението на съответната комисия по Указ N 56, това вероятно ще бъде възможно, както и вчера се извърши пререждане. Така че по принцип можем да приемем такава една възможност, ако не се представи своевременно текстът, който трябва да бъде разгледан.

По въпроса за питанията. Доколкото разбрах, снощи не съм бил на заседанието, вие сами сте приели, условно присмайки дневния ред, да няма днес питаня към министри, освен по изключение. Не знам дали може сега при този дневен ред да включим и питаня и да караме министрите да стоят без да има изгледи да вземат думата.

Що се отнася до въпроса за отправеното питане от страна на Пламен Даракчиев и включване на точка "питане към министър-председателя..." Той иска въпрос и отговор от министър-председателя като точка от дневния ред за това, което е писано във вестник "Дума". Там има редица случаи, отнасящи се до много други депутати. Не смятам, че това може да бъде предмет на разглеждане от Народното събрание по този начин.

РЕПЛИКА ОТ БСП: Няма нужда от обяснения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: При това положение поставям на гласуване дневния ред така, както е предложен с тази уговорка, че т.5, при положение, че т.2 не се разгледа, да премине на нейното място и да се пристъпи към нейното гласуване.

ЕМАНУИЛ МАНЕВ: Въпросът за изхранването на селскостопанските животни е изключително важен, но такива много важни въпроси има в други сектори на икономиката, в здравеопазването. Това е въпрос, който трябва и е от компетентността на правителството. Ако правителството трябва да даде отчет и ако иска от нас някаква законодателна инициатива, по спешност да я внесе, но не Народното събрание трябва да решава тези въпроси.

Аз имам чувството, че с такива действително важни, но въпроси не от нашата компетентност се отвлеча работата на Народното събрание. Ние имаме приет план на много важни законодателни инициативи и по този начин няма да можем да приемем нищо до края на годината.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Тази точка е приета вчера, онзи ден даже.

Давам думата на министър-председателя.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Една-две реплики и "Добро утро!" на всички.

Първо, въпросът за изхранването на селскостопанските животни не е внесен по инициатива на правителството, но ние сме готови да дадем необходимите разяснения.

По въпроса за народното здраве бих помолил народните представители да побързат с приемането на отдавна, с месеци намиращия се тук, в тази сграда законопроект за изменение на Закона за народното здраве. Затова настояват между впрочем не само Министерството на народното здраве и правителството, но и всички синдикати на здравните работници: и "Подкрепа", и Независимата конфедерация, и самостоятелните независими синдикати. Така че бих помолил тези, които желаят Народното събрание да изиграе своята роля в тази област, да проявят повече прилежност и старание в разглеждането на внесения законопроект или ако той е лош, да предложат нещо по-добро.

Трето, г-н Даракчиев, аз нямам никакви смущения по повод на Вашето питане, но моля то да бъде зададено в писмена форма, както се полага, и съм готов да отговоря на него.

И последно, искам да ви кажа, госпожи и господа народни представители, че съм благодарен на тези, които не одобриха покушенията срещу имуществото на министър-председателя. Не съм благодарен на тези, които смятат, че това е едва ли не нормално явление. Трябва да ви кажа, че ако в този момент моята лека кола би се намирала в гаража, биха пострадали невинни хора, в т.ч. и старци, които живеят на етаж непосредствено над гаража и са трудно подвижни - единият от тях е със счупен крак. Тъй че тези, които са предприели този акт (не зная кои са) биха поели върху съвестта си една действително голяма тежест. За щастие, колата не е била там и пожарът е могъл да бъде загасен сравнително лесно.

И още една радостна новина: не е пострадала никак зимнината, която моята жена от няколко месеца подготвя, защото при такова правителство човек трябва да има повече зимнина.

Благодаря. *(Смях и ръкопляскания в залата)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, които са съгласни с така предложения дневен ред, да гласуват.

Против? - Осем. Въздържали се? - Шест.

Дневният ред се приема. *(Шум в залата)*

КИРИЛ НИКОЛОВ: Искам да обясня защо гласувах против. Не може да се приема дневен ред с никакви условности. И моля, г-н председателю, да водите по-коректно заседанията на Великото Народно събрание.

Предлагам да се прегласува дневният ред с предложенията, които бяха направени.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Аз също не разбрах за какво гласувахме в момента. Имаше съвсем противоречиви предложения. Имаше предложения да отпаднат точки от така предложения дневен ред.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нямаше такива предложения.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Имаше

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Кажете за коя точка става дума?

СТЕФАН СТОЯНОВ: Освен това имаше предложения да влязат нови точки. За какво точно гласувахме в момента?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нова точка за включване в дневния ред беше за питанията. Аз обясних, че още вчера този въпрос...

СТЕФАН СТОЯНОВ: Вие обяснихте, но едно е Вие да обясните, друго е да се постави въпросът на гласуване.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Дневният ред така или иначе е приет. Аз поставям тогава на гласуване въпросът за питанията.

Които са съгласни в отделна точка да се включат и питания към минист-ри в днешния дневен ред, моля да гласуват.

Против? Въздържали се?

Не се приема. *(Смях в залата)*

Ясно е, абсолютно мнозинство. Дайте да не правим дискусия по тази точка.

Що се отнася до въпроса за Андрей Луканов, чухте и неговия отговор. Съветвахме се в Бюрото: няма защо по този начин да се решават въпроси от такъв характер. В края на краищата Бюрото все пак има право да настоява за съответния дневен ред и моля и него да уважавате.

ВРЪБКА ОРБЕЦОВА: Имам реплика към министър-председателя.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма реплики сега. Към кого? - Към министър-председателя?

ВРЪБКА ОРБЕЦОВА: Една реплика от три изречения.

Уважаеми г-н министър-председателю, явно имате известна дезинформация относно работата на Комисията по здравеопазването. Комисията по здравеопазването и спорта е предала преди повече от месец и половина закона, но така, както са Ви информирали синдикатите, ще Ви кажа нещо в отговор на тяхното обвинение. *(Оживление в залата)*

Господата от синдикатите не искаха да приемат нито една дума от това, което ние като комисия застъпвахме. Те искаха под техен диктат ние да се откажем от мнението си като комисия. Това е истината. Благодаря.

ИВАН ГЛУШКОВ: Ще обясните лично на министър-председателя това.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Преминаваме към разглеждане на т.1.

Второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Народна република България за 1990 г.

Първи има думата Андрей Луканов.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Аз бих се отказал засега от думата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Тогава думата има Румен Георгиев - председател на Бюджетната комисия.

РУМЕН ГЕОРГИЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Всички сме махмурлии, и за съжаление, не от хубаво. Искам да взема отношение по повдигнатите вчера два варианта. Единият вариант - дефицит 2 милиарда, а другият - дефицит милиард и половина, така както се предложи от Бюджетната комисия.

Вариантът, предложен от господин Костов за 2 милиарда, но без по-нататъшно изменение на цените не беше предпочетен от нас по следните причини:

Първо, изменението на цените вече е започнало. От началото на м. май досега по статистически данни индексът на инфлация е около 30 на сто. Получиха се силни вътрешни диспропорции в цените, за което споменах вчера. Сега ще кажа само няколко цифри. Един килограм лук, както знаете, който разбира се, ходи на пазара, е 3 лв., един килограм свинско месо - 5 лв., един килограм зърно, по вече влезлите изкупни цени е 80 ст., един бял хляб е 54 ст. Мога да продължа с много, много примери за такова несъответствие, такива вътрешни диспропорции в нашите цени. Могат да се дадат, отново повтарям, множество примери в резултат на този процес на либерализация и приетите от правителството мерки и постановления. Ако тези диспропорции се запазят за дълго време това ще доведе до разграбване и на малкото, което има в магазините, до създаване на още по-големи запаси в населението и по-нататъшно развихряне на спекулата. За много дейности няма и никакъв стимул за произведи-

теля при такива цени. Това е първото, поради което вариантът милиард и петстотин беше предложен от комисията.

Второ, ако запазим цените на дребно при съществуващата вече инфлация ще създадем съществени диспропорции не само на микро, но и на макро равнище. Националният брутен продукт, изчислен от Международния валутен фонд в консултацията, които провеждаше той и по тяхната методика, при 30 процента инфлация е около 40 милиарда лева, което е стъпка около 2.2 в ръста на цените. Ако задържим на този етап това последно изменение на цените, то след три месеца ще бъдем принудени да направим стъпка в шест пъти. Нашето население и икономиката не може да понесе това. И което е най-важното инфлацията ще излезе от границите на управляемост, които сега се опитва правителството да внесе.

Трето. Винаги съм подчертавал това, подчертах го и вчера, и ние настояваме, че изменението на цените трябва да се свързва не с бюджета, а със съживяването, стимулирането на производството. Задържането на цените всеки ден е пагубно за производството. Ръцете на много производители ще продължават да бъдат завързани. Те няма да могат да си правят истински сметката. Ще продължават да бъдат подчинени на административните органи и административните цени. Чиновниците ще решават какво да се прави с икономиката.

Четвърто. Тъй като вчера г-н Костов ме обвини, че от такова изменение на цените печели само бюджетът, искам да отбележа, че данните показват следното. Данъците и другите вноски от печалбата се намаляват с 1 150 млн. лева. Това означава, че с приблизително толкова се развързват ръцете на стопанските единици, а данъкът върху оборота се намалява с около 200 млн. лева. Това, което "печели" бюджетът, той ще го върне под формата на компенсация на населението, за което настоявахме в решението на комисията. Месечно тя е около 740 млн. лева, както се спомена. Фактически приходи на бюджета, които ще се получат от изменението, защото има и такова, на цените, ще бъдат увеличените акцизи от увеличените цени на спиртните напитки, на горивата и тютюневите изделия. Това увеличение е около 250 млн. лева и с някои други незначителни изменения по перата цялото увеличение е около 300 млн. лева, за което спомена г-н Костов вчера.

Господа, на хората им омръзна да политиканствуваме и теоретизираме. Мъдростта ни учи, че "когато цифрите говорят и боговете мълчат". Надявам се, че ние не сме богове и затова ви моля нека бъде поне така: "Когато цифрите говорят, българският народен представител говори по същество". (*Ръкопляскания отляво*)

Аз предлагам, ако отиваме на увеличение на дефицита, на другия вариант, с около 300 или 500 млн. лева, да се знае, че това ще бъде политически компромис. Нека не бъркаме политическите задачи със стопанските и икономическите задачи. Без изменение на цените няма да се мине. Проблемът е конкретно, ясно с цифри да се отчетат възможните последствия за хората, ако действително ние се безпокоим за тях. Затова и апелирах вчера, когато говорех, че въпросите на цените трябваше да се разглеждат не с бюджета, а за тези три месеца, откакто са внесени и постоянно се внасят в Народното събрание. Да се разгледат в Комисията по икономическата политика и във всички останали и тогава да говорим ясно и конкретно.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Георги Петров.

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги народни представители! В представения проект за актуализиране или за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 1990 г. се предвиждат приходи в размер на 25 800 млн. лева, а разходи в размер на 27 389 млн. лева или има дефицит, според правителството, разбира се, в размер на 1 581 млн. лева. Според експертите на СДС този дефицит е около 2 млрд. лева.

В този законопроект няма данни за бюджетите на отделните общини. Липсват и данни за националния доход и съвкупния национален продукт. Всички знаем, че бюджетът е пряко свързан с националния доход. Прави впечатление, че и този път се бърза да се приеме проктобюджетът така, както беше приета набързо и проектопрограмата. Същият не е разглеждан в отделните комисии към Великото Народно събрание. Например тази сутрин аз бях на заседание на Комисията по икономическата политика и разбрах, че най-последният вариант е представен едва вчера или днес. Не е разгледан също въпросът в Комисията по социалното дело, на която съм член. Не е разглеждан и в Комисията за наука и образование. Знаем, че в бюджета има средства, които да се отделят за наука и образование.

Уважаеми колеги народни представители! В други демократични парламенти бюджетът се разглежда най-малко три месеца и чак тогава се приема. Аз разбирам, че сега е краят на годината и нямаме време, тъй като остава месец и половина, но той можеше да бъде внесен много по-рано. Ние да го разгледаме, а не сега накрая, когато остава месец и половина до края на годината.

Освен това прави силно впечатление увеличаването на цените. Защо например преди изборите не се каза, че ни чака този път? БСП не каза, че следва повишаване на цените, а издигна като основен свой лозунг сполука и благоден-

ствие. Аз бих ви запитал, господа от БСП, къде отиде вашата сполука и благоденствие? Това повишение на цените, което е около 400-500 процента, не е ли супершок, с който вие именно уплашихте целия български народ и спечелихте изборите. Да се надяваме, че за последен път ги спечелихте. *(Шум в залата)*

Освен това смятам, че това е също едно извиване на ръцете на малцинството в този парламент, в случая на депутатите на Съюза на демократичните сили с това бързане за приемане. Ние си спомняме как и преди г-н Луканов, когато приемаше програмата, преди това и правителството, той за една вечер просто бързаше да се изберат министрите. А ние знаем, че дори един началник отдел би следвало да бъде изслушан и би следвало да бъде видян. А ние някои от министрите не ги видяхме, ние не ги познавахме. И това не е редно просто така да се процедира в един демократичен парламент.

Аз разбирам, че г-н Луканов идва от един живковистки парламент и той няма така да се каже традициите още на парламентарната демокрация, но все пак моята молба е, г-н Луканов, в бъдеще да се съобразявате с тези задължителни бих казал парламентарни демократични правила и да бъде изслушвано не само мнозинството, а и малцинството, тъй като Вие винаги можете да си вземете с т.нар. машинка за гласове всяко решение. Но нали Вие ратувате именно за консенсус, Вие ратувате за съгласие?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Г-н Петров, говорете все пак за бюджета.

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Мен ме шокира и това, че 1 кг телешко месо ще струва 15 лева. Аз питам как може старите хора да си купят телешко месо? Една кофичка кисело мляко ще струва 86 ст. Как може старите хора, на които основното ядене е кисело мляко, с тези малки пенсии, макар че те ще бъдат компенсирани, както каза г-жа Ананиева, как ще могат те да изкарат месеца.

Освен това за детските надбавки се каза, че те ще бъдат компенсирани с около 200 млн. лв. Но само със законопроекта който аз внесох, с г-н Костов изчислихме, че ако бъдат увеличени детските надбавки по 80 лв. на всяко дете на месец, а също и с първоначалните стимули, които се дават, ще бъдат необходими около 800-900 млн. лв. за една година. Така че тези 200 млн. лв., които сега се предвиждат да се внесат и да се допълнят тези детски надбавки, е съвсем малко.

Благодаря. *(Шум в залата)*

РЕПЛИКИ: Няма ли регламент?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма регламент. Използваме регламента от 10 минути, освен ако изказванията се правят за по-кратко време.

Заповядайте, имате думата за реплика.

ГЕОРГИ НИКОЛОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители! Искам да направя следната реплика. Много моля всички, които желаем да вземем участие, за компетентност и професионализъм. Мисля, че мина времето, когато трябваше да слушаме общи изказвания. Не знам кой от кой парламент идва, дали от стария или от френския парламент някои депутати пристигат, но такива изказвания на липса на професионализъм, на липса на разбирането на азбуката, на "а" и "бе" на икономиката, мисля, че са недопустими, когато ние обсъждаме бюджета месец и половина преди края на годината! (*Ръкопляскания в блока на БСП и частични ръкопляскания в блока на опозицията*) Второ, искам да направя също едно предложение добре да оценяваме, ние, депутатите, че времето, с което разполагаме да обсъдим този така важен законопроект месец и половина преди края на годината, слагащ началото на реформата, да не ставаме съпричастни за по-нататъшното въвличане в този батак, към който всички като че ли сме се понесли, за да изпаднем в анархията на икономиката към пазарното стопанство.

Благодаря. (*Ръкопляскания*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Георги Липовански.

ГЕОРГИ ЛИПОВАНСКИ: Ще направя едно кратко изказване от името на Обединения демократичен център, но ще го свържа с връщането ми преди малко от Софийския народен съвет.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (*От място*): По бюджета ли е изказването ви?

ГЕОРГИ ЛИПОВАНСКИ: Във връзка с бюджета, да. Иска се доверие на правителството от нас, но не мога да разбера какво е основанието. На мен ми се струва, че би трябвало правителството да се обвини, че докато се занимаваме със самолюбие то му, то не само прикрива, а съзнателно заблуждава за истинското положение по износа, за който вчера говорихме.

Така или иначе този въпрос се гласува вчера, но колко време е необходимо още, за да се унищожат и последните възможности за някаква бъдеща надежда поне, страната да бъде извадена от положението, до което беше докарана. А това правителство дори още не е окомплектовано.

Ето защо аз смятам, че трябва да се направят съответните изводи. Щом министрите, както се оказа вчера, се страхуват да действуват или искат Народното събрание да им свърши работата, значи, че това правителство не е в ред. И смятам, че при това положение то би трябвало да помисли за бъдещото си съществуване.

РЕПЛИКИ ОТ БЛОКА НА БСП: Какво казахте за бюджета не разбрахме?

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата министър Емилия Масларова.

ЕМИЛИЯ МАСЛАРОВА: Уважаеми г-н председателю, уважаеми дами и господа народни представители! Аз съм един от тези министри, които вие не познавате. И затова, тъй като заставам за първи път на тази отговорна трибуна, искам най-напред да изкажа моето най-дълбоко уважение към вас - избранниците на българския народ, които по съвест, с чувство за отговорност ще решавате бъдещето на Република България.

Заставам пред вас в качеството си на министър на застостта и социалните грижи и тъй като днес по първа точка се обсъждат изключително важни въпроси, въпросите на бюджета, а оттук и поставеният снощи въпрос за увеличение на цените, а оттук и въпросите как възрастните хора и социално слабите ще могат да издържат на тези цени, аз съм длъжна да застана и да кажа какво е направено по този проблем.

Първото, което искам да ви кажа, уважаеми народни представители, е това, че на ускореното увеличение на цените, част от които бяха либерализирани още в началото на годината, действа системата за индексация. Успоредно с това обаче на еднократното увеличение на предлаганите от правителството 21 стоки и услуги е разработена система от компенсация точно за тези стоки. Преди това искам да ви кажа, че във връзка с настоящото изменение на цените в сравнение с м. юни общият индекс на цените на дребно на стоките и услугите ще нарасне с около 108 на сто, но увеличението на тези 21 основни стоки ще предизвика стойностно нарастване на потребителската кошница на българското население с 57 процента. От тях 2,23 на сто ще се увеличат предимно хранителните продукти и с около 6 на сто ще се увеличат нехранителните продукти. Това е по относителните им тегла - получава се средно увеличение 57 на сто. Това означава, че степента на социалния минимум на един работник в нашата страна ще нарасне с около 105 лв.; на един пенсионер с около 83 лв. средномесечно; на едно дете с около 92 лв.; на един учащ се с 92 лв., а на тези, които получават стипендии и добавки, с около 100 лв. Това означава, че ние трябва да съхраним точно тези социално слаби слоеве и да ги компенсираме, за да ги предпазим те да паднат под равнището на бедността и да ги докараме до положение да стигнат до просешка тояга.

В тази връзка искам да ви кажа, че е подготвено проектопостановление на Министерския съвет, което е съгласувано с независимите синдикати и със съюза на работодателите, в момента водим преговори и с "Подкрепа" с оглед да бъде компенсирано населението във връзка с увеличение на стоките и услугите, които предвиждаме.

Средната компенсация де факто на човек или средното посъкпване на потребителската кошница на българския народ ще бъде с около 97 лв. Постановлението, вчера госпожа Ананиева каза това, е разработено в два варианта, които ще се предложат на Националната комисия по съгласуване на интересите. Предвижда се пълна компенсация на социалния минимум на работещите от 105 лв. месечно. Тоест пълна за всички работещи. Вторият вариант предвижда за работниците с минимална работна заплата 105 лв. компенсация, а за всички други по намаляваща скала на всеки лев с 10 ст.

По първия вариант се предвижда към пенсиите всеки пенсионер да получи пълна компенсация в размер на 83 лв. месечно, което годишно означава около 1000 лв. Вие задавате въпрос с какво ще си купят мляко. Виждате, че това не е никак малка сума и де факто акцентът, усилията се поставят, за да се гарантират най-слабите социални слоеве.

По втория вариант се предвижда една малко по-намалена скала. При детските надбавки предвиждаме компенсация на социалния минимум средно на подрастващ да бъде 90 лв. Нашето предложение е детските надбавки да се дават диференцирано, като за малките деца до 6-годишна възраст те да бъдат 90 лв., а за техните батковци и каки, които са по на 16-17 години, да бъде 130 лв. Но тъй като това касае изменението на Указа за насърчаване на раждаемостта, тоест начина на разпределяне на семейните добавки, това е въпрос, който ние ще предложим да решите вие съобразно вашата компетентност.

За обезщетенията и помощите за отглеждане на деца до 2-годишна възраст ще се получават добавки, които се полагат на минималната заплата, тоест в размер на 105 лв.

Освен това към стипендиите на учащите се пълна компенсация на социалния минимум средно на всеки подрастващ по 92 лв., а на учащите се над 18-годишна възраст, които не получават стипендия, ще се изплаща добавка в размер на 100 лв. месечно.

Искам да информирам членовете на парламента, че необходимите средства за компенсация на изменението на държавно регулиращите цени на стоките от първа необходимост за работниците и служещите ще възлизат на 374 400 хил. лв., на доходите за пенсиите - на 185 300 хил. лв., на месечните добавки - на 208 млн. лв., на средствата за гледане на деца до две годишна възраст - със 17 500 хил. лв. и т.н.

Общата сума, вие вече вчера я чухте, ако ние дадем на всички по единия вариант, ще бъде 811 млн. лв., а ако се даде по другия вариант, който предвижда на всички еднакво компенсиране, то ще бъде с 50 млн. повече.

Уважаеми дами и господа народни представители! Това, което държа да кажа пред българския народ и пред вас, е и един позитивен елемент в тази система на компенсацията. Тя ще се даде веднага в деня, в който бъдат увеличени цените, а не както индексацията със забавяне от един - два месеца.

Освен това, успоредно с компенсацията ще продължи процесът на индексирание на доходите, който ще отчита изменението на цените на не тези държавно регулирани стоки и услуги.

Благодаря ви за вниманието. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: За реплика има думата Илич Цветков.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Многоуважаемо председателство, многоуважаеми господа и господа народни представители! Аз няма да репликирам по отношение на цените, защото за мен това повишаване на цените беше пладнешко бъркане в джоба на народа и стесняване на кръга на хората, които могат да участвуват в бъдещата приватизация. Но понеже споменахте за споразумението със синдикатите и със Съюза на работодателите, моят въпрос е по отношение на точка 9. Там е записано, че правителството трябва да проучи до 30 октомври 1990 г. целесъобразността от индексация на някои видове спестявания на населението и след преговори със синдикатите и работодателите да внесе предложение във Великото Народно събрание за компенсиране на някои от спестяванията. Питам следното нещо: тези хора, които цял живот са късали от зълка на децата си, за да спестят за жилище, как ще компенсирате, как ще възстановите техните жилищни спестовни влогове, как ще ги направите тези насила направени социално слаби хора, така че да могат в края на живота си поне да имат жилище.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Славян Сапарев.

СЛАВЯН САПАРЕВ: Колеги, ще започна с това, че аз не гласувах за бюджета и днес отново няма да гласувам. Искам просто да ви дам някои обяснения, защото смятам, че това се налага.

Вижте, това е най-лесният път, по който може една държава да излезе от безизходицата. Просто това демонстрира пълната безпомощност на правителството. Аз ще се обоснова и същевременно искам да дам просто няколко съвета, ако може на правителството, защото считам, че в момента се извършват престъпления. Не е казано силно, имайте предвид.

От този бюджет ние няма да имаме никаква полза, тъй като той няма да удари тези милионери, които натрупаха милиони в последните месеци. *(Викове от залата: "Какви милиони? Дайте данни")* Данни за милиони мога да пре-

доставя на всеки, който желае това. (*Оживления в залата. "Дайте ги на Народното събрание"*) защо на Народното събрание? А къде са специалните служби на правителството?

Просто този бюджет и по този начин подхотено ще ударим само бедните слоеве на населението. За мен това е категорично.

Започвам просто със съвети, ако мога така да го нарека.

Първият съвет е правителството да прекрати изкуствено поддържаната спекула и недостиг на хранителни продукти в България. (*Гласове от залата: "Защо се излагаш?"*) Това е изкуствено поддържана и изкуствено създавана. Не се излагам. Говоря ясно. Започнахме с административно увеличаване цените на някои стоки, т.е. развързване цените на някои стоки. Естествена е инфлацията оттам нататък.

След това, държавата, държавните банки субсидираха частни предприятия, частни фирми. Аз имам данни за няколко фирми - 3 600 хил. лв., 5 млн. лв., които бяха субсидирани и които изкупили всички възможни стоки - хранителни, прахосмукачки, перални и т.н., на Пловдивски окръг. Държавата субсидира, повтарям, спекулата. Крайно време е това нещо да се прекрати. Крайно време е да се създаде Стопанска милиция, която да се заеме с дейност и която наистина да подходи, просто да озанги, както се казва, тези хора. Това е първото.

Второто е, защо се говори за приватизация и по този начин принудихме цялата настояща номенклатура, да използвам изтърканата дума, хайде да си говорим за местни директори и началници, които принудиха собствените си предприятия да не работят. Защо не обявихме предварително, че ще се приватизират само печелившите предприятия? Нека, който иска да си купи предприятието. Добре, вярно е, че директорът и главният инженер и т.н. ще имат предимство. Трябваше да се обяви, че само печелившите предприятия ще се приватизират и с това въпросът донякъде можеше да се реши. Сега изкуствено предприятията не работят. И тези паралелни фирми, които се създават и които ограбват собствените си предприятия, тогава нямаше да съществуват.

Просто получава се едно нетърпимо, според мен, отваряне вратата на инфлацията. Инфлацията ще бъде неудържима.

И аз имам още една молба към правителството. Нека да бъде направена съпоставка и ако може тя да бъде демонстрирана на фирмите, взели заеми от държавата, и фирмите, изнесли хранителни продукти, прахосмукачки, перални и т.н., които изкупили и които никой не може да намери, и просто да се направи съпоставка между едните и другите фирми.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Стою Дулев.

СТОЮ ДУЛЕВ: Г-н председателю, господа народни представители! Много политически речи се произнесоха във връзка с бюджета и много народни представители (това е, разбира се, моя преценка) измениха на професионализма.

ДИМИТЪР ЛУДЖЕВ (*От място*): Стига с този професионализъм.

СТОЮ ДУЛЕВ: Ще си позволя да спра вашето внимание на следното: Промяната на цените е мероприятие с икономически и социални последици, които изискват изключително сериозни дискусии преди те да бъдат обявени или преди да бъдат обявени каквито и да било мероприятия от този род. В този смисъл мисля, че снощи ние постъпихме малко необмислено, като фактически разгласихме промяна в цените (на вчерашното заседание), с което Великото Народно събрание пое прекомерно голям ангажимент. Мисля, че щеше да бъде по-добре, ако ние бяхме направили дискусията по бюджета и свързаните с това мероприятия по-обстойно и в комисиите, и в пленарното заседание и в това отношение да излезем с онези съждения, които сме добре обмислили и които няма да повишат градус на социалното напрежение, което и без това е твърде голямо. Повишаването на цените не бива да се приема само като отрицателно явление. Разбира се, най-добре е цените да бъдат стабилни, при условие, че те са икономически обосновани. Тогава проблеми няма да има. Трябва да е ясно, че по принцип не всяко повишение на цените е инфлация, особено тогава, когато ценовата система е деформирана и трябва да се внесат съответните поправки - това е нормално явление във всички нормално работещи икономики и не всяко повишаване на цените, когато се изменя мащабът на цените, е също вредно.

Ако то се компенсира чрез промяна в доходите, то не засяга интересите на населението. Преди малко министърът на заетостта и социалните грижи каза няколко неща, които са свързани с механизма на компенсацията, но аз бих искал просто за щълнота на всички, които участвуват в тази дискусия, и на тези, които ни слушат, да кажа следното:

Първо, известно е у нас, че от септември месец в споразумение със синдикатите работи система на индексация. От месец септември насам всички доходи, всички основни плащания на населението, се индексират с 15 процента и ако инфлацията през някой от следващите месеци надхвърли 10 процента ще последва нова индексация. Във връзка с тази индексация месечно на населението вече се изплащат по 225 млн. лева допълнително. В населението постъпват повече доходи в размер на 225 млн. лева средномесечно. За четирите месеца на годината вие разбирате, че това прави 900 млн. лева.

Второ: вторият въпрос е, че при еднократно повишаване на цените, организирано повишаване или каквото сега налага и каквото правителството ни предлага като еднократна мярка, в което са включени 21 група стоки и услуги, които правителството през лятото пое ангажимента до края на годината да не освобождава, да не либерализира за свободно ценообразуване, свършено естествено е, че ако обстановката налага (а обстановката действително налага тези цени да бъдат изменени, поради ситуацията, която се сложи на пазара) големите деформации, които съществуват, големите дотации, които се дават за тези цени, наложително е, повече не може да се отлага тяхното повишаване и правителството трябва да осигури задължително еднократна компенсация с добавки към плащанията с оглед да се защитят интересите на хората.

Това е, което сега се прави, и искам да обърна внимание на това, че спонсните изказвания за 4-5 пъти увеличаване на цените са верни, но не са компетентно показани.

Когато става въпрос за отделни цени на стоки, техните цени могат да се повишат и 10 пъти, но влиянието на тези цени върху общия индекс на цените, върху разходите на населението, се определя от теглото на съответната стокова група в цялата номенклатура от стоки и услуги, които дадено семейство потребява.

По нашите пресмятания (а те са твърде точни) поскъпването, общото поскъпване, което ще последва от увеличението на тези цени, ще бъде 56 процента и 84 на сто. Това означава, че нашата компенсация трябва да бъде направена върху базата на това усреднено поскъпване.

Принципът, който е приет при нашите пресмятания, които правихме като специалисти, когато работихме по този проект, е: има възможности по два начина да се компенсира - да се компенсира всичко или да се компенсира с преференции на ниските плащания и на отделни плащания, а останалата част от плащанията частично да бъдат засегнати. От това какъв вариант ще изберем, ще зависи дали ще бъдат изплащани месечно 811 при преференцираното плащане компенсиране, или 870 млн. месечно допълнително на населението. Ние предпочитаме (аз специално бих предпочел) първия вариант, който се основава на следната практика: пълна компенсация или по-голяма компенсация се дава на ниските доходи, компенсацията по-нататък с намаляваща скала продължава колкото по-големи са доходите - по-малка е степента на компенсацията. Това означава, че този принцип се приема за всички плащания, които имат характер на работна заплата.

Второто е: същият принцип предлагам да приемем и за плащанията на пенсиите, като пенсиите до 250 лв. компенсираме с цялото увеличение от 83

лв., а със следващите две стъпки - до 300 лв. и до 500 лв. пенсиите компенсират се със съответна редукция на коефициента.

Пълна компенсация трябва да се осигури за подрастващите. Техният бюджет се увеличава средно с 90 лева. Това се включва в доплащанията за деца и в плащанията върху стипендиите и на студент, ако учат до 25 години младежите.

Същата компенсация трябва да се предвиди и за безработните, за майките, които гледат малки деца и за семейните добавки. По този начин ние фактически осигуряваме почти 95-процентова компенсация на всичко, което идва от организираното повишаване на цените. На следващия етап тези цени трябва да бъдат освободени и тяхното движение да се определя от търсенето и предлагането на пазара, а механизмът на редовната индексация на доходите трябва да влезе в сила. Ако те се повишат с повече от 10 процента ще последва следващо индексирание.

Истина е, че в случая не е поета защита на спестяванията. Бих искал при обсъждането на този въпрос ние да изходим от следното: имаме три възможности - едната е да компенсирате спестяванията (т.е. да индексирате спестяванията) с еднакъв процент, с различен процент или изобщо да оставим спестяванията да понесат тежестите от това повишение на цените. Ако ние решим да не защитаваме спестяванията е съвършено естествено, че тяхната покупателна сила ще се намали. Ако ние решим да защитим само ниските спестявания, с това ще защитим тези категории от населението, които имат ниски спестявания. В този случай ще посегнем на големите спестявания и ще увредим натрупаните спестявания от гледна точка на бъдещата икономическа реформа. Това е в ущърб на реформата в полза на социалната справедливост. Ако постъпим обратно, ако защитим големите спестявания или не защитаваме въобще спестяванията, тогава, който има по-големи спестявания, ще понесе съответно, ще има по-голяма възможност да инвестира, но пък тези, които са с ниски доходи, няма да бъдат защитени. Така че, това е въпрос на избор. Аз специално смятам, че при сегашната структура на спестяванията, начинът, по който те са натрупани, би следвало ние да не правим заслон, да не правим бариера на спестяванията, тъй като те ще се обезценят с около 50 процента от това повишаване на цените.

И последния въпрос, който също е много съществен, и който бих искал добре да се разбере - за връзката с бюджета. Може би ще се сметне, че ценовата реформа не е свързана с бюджета, но аз смятам, че ние отпратихме към досегашната система на формиране на държавния бюджет една критика, че той е поел прекомерно много преразпределителни функции. Като дотира стокопро-

изводителите и с това отчасти затормозява техния стимул да произвеждат повече, в същото време не добавя достатъчно на потребителите или командва и потребителите от гледна точка на бюджетните и социалните плащания от бюджета и с това не разгръща социалните програми.

Аз мисля, че с операцията, която предприемаме, и която е икономически много обоснована и необходима (така постъпват всички) ние ще направим две много важни стъпки, които са от голяма полза.

Първо, ще освободим бюджета от това повече да се занимава с преразпределение на определена част от доходите, като даде тези доходи направо на потребителите и ще им даде възможност те сами да определят кои стоки да купят на пазара и по каква цена.

В същото време това позволява да се вдигнат цените на стокотехпроизводителите и те да бъдат заинтересовани от производство на тези стоки, които са необходими. На пазара ще се срещнат стокотехпроизводителите и купувачите, без посредничеството на бюджета и те сами ще решават по най-демократичен път своите взаимоотношения.

Това е пътят към пазарна икономика, затова аз смятам, че това, което се прави с корекцията, която се внася в цените, е само полезна стъпка към подготвяне на по-широки условия за създаване на нормален пазар на потребителски стоки и услуги в страната. Затова аз смятам, че не бива с много горещина и с много прибързаност да приемаме или да отхвърляме това, което се подготвя и което се предлага. Аз мисля, че нормалната процедура трябваше да бъде следната.

По принцип, щом правителството е още на власт, то трябва да работи по някаква програма. Щом се налагат промени за нуждите на тази програма и за ограничаване и за стабилизиране на икономическите процеси в страната, е нужно да се приеме нов закон, за който колегите-икономисти претендираха да го правим през следващата година по тримесечия и още през лятото дискутираме, когато се обсъждаше отчетът на правителството, че бюджетът трябва да се прави на малко по-малки периоди - нека направим това усилие и да приемем бюджет за месец и 12 дена, което е абсолютно необходимо, а в същото време да приложим нова практика при формиране на новия бюджет за 1991 година.

След това е свършено нормално ние да подготвим (след като е подготвена такава промяна в бюджета) да се подготвят съответните реформи, една от които е тази промяна, която се прави в цените, и това ще бъде само от полза, за да направим вярна стъпка и добри предпоставки от Нова година да тръгнем на по-широк фронт към прилагане на икономическата реформа.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Едвин Сугарев.

ЕДВИН СУГАРЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа! Аз не съм икономист, ще бъда кратък и няма да ви говоря за цени, инвестиции и т.н. И въпреки това аз не се наемам да мълча, когато цифрите говорят, защото освен цифри, има и здрав разум, в сферата на цифрите има икономика и политическа кабелистика.

Смуцват ме две неща. Първо, процедурата, по която се приема бюджетът. Струва ми се, че тя е меко казано несериозна. Направиха се много сравнения с чужди парламенти. Но аз искам да припомня стария, роден наш демократичен парламент отпреди 9 септември. Там бюджетът се е гласувал перо по перо, ведомство по ведомство - до такива подробности като заплатите на висшите административни служители.

Второ, струва ми се, че бюджетът - с право каза и г-н Луканов е ядро на неговата икономическа програма, а той страда, както и програмата от едно просто неразрешимо противоречие. Това което минава в него за либерализация на цени, всъщност не е никаква либерализация, тъй като се извършват преди да са налице каквито и да било условия за конкуренция, които да определят тези цени. Фактически съществува луфт между тъй наречената либерализация, която е административно повишение на цените и приватизацията, която създава реалните условия за пазарно стопанство.

Аз бих искал да попитам: ясно е, че този бюджет и това увеличение на цените, просто ще изсмучат не само спестяванията, но и всички материални средства на обикновените граждани. Как след това господин "Х" или господин "У" ще си купят акции от предприятие "Н", например? С какво те ще вложат средства, когато става дума за малка или за голяма приватизация? Кой ще има изобщо пари тогава?

Има един вероятен отговор на това кой ще има пари и това най-вероятно ще бъдат фирмите на Българската социалистическа партия. Благодаря ви.
(Единични ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Андрей Луканов.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители! Само някои откъслечни бележки бих искал да направя и едно процедурно предложение накрая.

Първо, ще си позволя да не се съглася или поне да не отнасям към правителството критики по отношение на процедурата, тъй като, пак искам да повторя, бюджетът се намира в Народното събрание от 3 седмици. И според мен след като той беше внесен, би трябвало да му се даде пълен приоритет. Това е

бюджет и то не бюджет за годината, а ревизия на бюджета за остатъка от годината. Съвършено очевидно е, че тук времето е пари в буквалния смисъл на думата и ние би трябвало вече да сме разгледали и приели бюджета. Затова аз не приемам упреците, че се форсира този въпрос. Напротив, закъсня твърде много разглеждането на бюджета.

Каза се, че се отваря вратата на инфлацията и че някои някого е подвел. Аз пак искам да ви върна, извинявайте, че го правя вече за не знам кой път, но все пак моля да ме чуете. Пак искам да ви върна към това, което беше записано в правителствената програма от месец март. За никого не е изненада това. А там беше записано, че през второто полугодие на годината правителството - онова правителство още, предлага либерализацията на 40 на сто от цените. (Това което сега предлагаме да се направи) и в началото на 1991 година - на 80 на сто от цените. Това беше казано открито пред целия народ, записано е във всички документи. Няма отклонения от сроковете, които тогава бяха назовани поне засега, или ако има отклонение, то е незначително.

Затова моля да не се отправят упреци, че някой някого е подвеждал. Между впрочем за инфлация се говори и в едната, и в другата, и в третата платформа - тази на БЗНС. Тъй че между нас, между политическите сили, представени в този парламент, няма, всъщност нямаше поне преди изборите съмнения или различия по повод на това, че в страната е натрупан огромен инфлационен потенциал и че той рано или късно ще се реализира, ще трябва да бъде отприщен.

Въпросът не е в това дали ще има или няма да има инфлация в България. Тя вече е факт и ще бъде факт още за известно време. Въпросът е как да я овладеем и как да не допуснем хиперинфлация. Как и кога бихме могли да потопим високите проценти на инфлацията и да ги сведем до приемливи равнища. Това е сериозният, големият, икономическият въпрос, по който би трябвало да говорим повече в хода на тази дискусия по бюджета и въобще когато обсъждаме проблема за инфлацията.

Правителството има своя концепция по въпроса. Разбира се, аз пак искам да повтора пред вас, че в момента обстоятелствата са такива, че ние не можем да действваме по идеален начин от гледище на теоретическите постановки. Ние трябва да действваме много бързо и изборът на вариантите е крайно ограничен.

Тук се говори много за спекулата, даже се стигна и г-н Сапарев каза, че държавата поощрявала спекулата. Аз решително се разграничавам от това изказване. Това че банките дават кредити, е нормално. Това че правителството не командва банките е също много нормално. Това че не могат да се решат въп-

росите на икономиката със стопанска милиция е доказано от целия опит на реалния и на утопичния социализъм.

Изобщо, ако Джордж Оруел би Ви чул, г-н Сапарев, той би познал във вашите думи своята икономика - икономиката от неговата знаменита книга "1984 година". (*Единични ръкопясания от БСП*) Аз лично не смятам, че ние трябва да се опитваме да повтаряме опита и заблудите на тоталитаризма, като се опитваме с милиция, с администрация, със забрани да създаваме икономика. Тази икономика вече доказва своите възможности или по-скоро своята пълна импотентност.

По номенклатурните фирми. Много се говори по тези въпроси, господа. Нека се разберем. Първо, вие днеска вероятно ще гласувате поправките в Указ N 56, които предложи правителството. Това ще бъде един силен удар по възможността да се съчетават функции и да се преливат средства от държавния джоб в частния джоб.

Второ, по ваше поръчение правителството действа вече доста отдавна. Извършена е и продължава да се извършва една широка проверка в цялата страна. Констатирани са около 60 случая, потвърждаващи това, което изнесе пред нас преди известно време г-н Георги Спасов. Всички тези случаи са предадени на следствието и прокуратурата. Правителството периодично ще ви информира за резултатите.

Отделно подобни проверки се извършват и от Съюза на демократичните сили, от в. "Демокрация", от Независимата конфедерация на българските синдикати и всеки конкретен случай се предава автоматично на следствието и прокуратурата. Всеки конкретен случай, който стига до правителството. Така че аз единствено мога да помоля за вашата помощ в това отношение, тъй като явлението е налице и ние трябва с него да водим обща борба.

По защитата на спестяванията. Ние обсъждахме доста този въпрос. Отговарям на коментарите на г-н Илич Цветков. Обсъждахме този въпрос и стигнахме до извода, че най-правилният подход ще бъде защита на спестяванията чрез икономически обоснована лихвена политика. Лихви пазарни, отговарящи на темпа на инфлацията при малки интервали за преразглеждане на лихвените проценти.

В програмата, която банката е подготвила за разглеждане в съответните комисии на парламента и от вас, се предвижда промяната в лихвените проценти да се извършва месечно, за да не се ощетяват спестителите, а напротив - да се поощрят спестяванията за сметка на текущата консумация. Така че не само с оглед на една по-ограничителна кредитна и парична политика и ограничаване на масата на парите в икономиката, но и с оглед на защитата на интересите

на спестителите, както физически, така и юридически лица, правителството поддържа именно такава линия - линията на Българската народна банка, така както е залегнала в нейната програма и смята, че това в значителна степен ще гарантира спестителите у нас от обезценяване на техните спестявания, ще привлече и онази част от парите, които сега не са вложени в спестовна каса или в други финансови институти поради ниската заинтересованост и изключително ниските лихви, а и ще заздрави значително финансово-паричната картина в нашата страна.

По цените. Аз не искам подробно да се спирам на тези въпроси, господа. Съжалявам много, че някои счетовода за възможно от гледище на парламентарната етика да оперират тук с данни, които нямат окончателен характер, които представляват разработки на правителството, внесени в парламента за консултация със съответните комисии. Не беше красиво това, че от тези данни се тръгна, за да направим и тук още един митинг. Въпросът не е предрешен. Той подлежи на обсъждане.

Аз искам да кажа, че на този етап ние не можем да имаме пазарна икономика без да развържем ценовия въпрос.

Твърденията, че е възможно да се чака дълго, докато се приемат първо закони и се проведат демонополизация, приватизация, либерализация на внос и други, са теоретически верни, но практически неизпълними твърдения в нашите условия. Ние ще бъдем изправени пред по-нататъшна разруха, пред по-нататъшно опразване на магазините, ако решим да защитим сегашното незащитимо равнище на цените. Ще трябва да прибегваме до все по-масирана употреба на административни средства, забрани, милиционерска намеса, без да постигнем ефект. Аз повтарям - всички икономики, които са си служили с подобни средства, са фалирали. Няма нито един пример за оцеляла икономика, която си е позволила да пренебрегне икономическите закони. Всъщност една административна защита на цените днес в НРБ ще бъде крещящо надругателство над икономическите закони. Печално е да го признаем, особено печално за един социалист е да го направи. Никак не ми е приятно да говоря тези неща. Много по-приятно ми е било да произнасям популистки лозунги, но трябва да говорим истината.

Ние трябва да правим всичко, което се каза тук. Аз съм напълно съгласен, че трябва да има Закони за приватизацията, за чуждите инвестиции, търговски кодекс. Повечето от тези закони се намират пред вас, поне във вариант на правителството от два, три, четири месеца насам. Аз също не приемам критиката, че правителството е подценило законодателната страна на въпроса. Друг е въпросът дали те са добри. Ние не страдаме от някаква прекалена авторска

гордост на правителството и съзнаваме много добре, че новото законодателство е едно много сложно предприятие, в което ще трябва да се вложат и усилия, и интелект от специалисти на парламента, от парламентаристи, изобщо от всички, които знаят нещо в съответната област в Република България. Но така или иначе сме се постарали да подтикнем законодателния процес чрез внасяне на проекти. Дори тяхната критика би позволила да се придвижим напред.

В тази връзка искам да обърна вашето внимание на една справка, която публикува Пресслужбата при Министерския съвет за внесените от Министерски съвет законопроекти. Тя стана известна чрез средствата за масова информация. Не ми се сърдете, но в порядъка на претенции от правителството към парламента трябва да кажа, че от всички внесени от нас, над 15 законопроекта, само по два въпроса, засега, Народното събрание е взело решение. Това е по въпроса за пенсиите и спекулата. Искам и това да ви кажа, господа. Ако има противоречие между предизборна платформа и това, което предлага правителството, противоречие има, разбира се, между платформата на БСП и програмата на правителството и аз обясних защо, но силното противоречие аз чувствам между платформата на СДС и това, което чуваме от редица народни представители от СДС вчера във връзка с бюджета. *(Ръкопляскания отляво)*

Някои от вас действително тотално се разминават с платформата на СДС в един прилив на доста евтин популизъм, простете ми острите думи.

Бих искал да запитам при хипотезата, която така широко се обсъжда в нашия печат, в парламента и от цялото общество, ако СДС поеме правителството или играе доминираща роля в правителството, подписвате ли се под това, което казахте вчера и гарантирате ли на българския народ, че вие ще провеждате именно тази политика? Мисля, че никой отговорен човек от СДС не би сложил подписа си под такава една декларация.

СТОЯН ГАНЕВ: Не се грижете за СДС.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Моля да не ме прекъсвате, господин Ганев. аз съм сигурен, господин Ганев, че всяко правителство в България ще провежда такава политика и ако това е така, вчерашните заявления действително налагат една сериозна морална отговорност.

СТОЯН ГАНЕВ: Отидете си и всичко ще бъде наред. Има други хора.

АНДРЕЙ ЛУКАНОВ: Дали аз ще си отида или не, ще реши Великото Народно събрание. аз искам още веднъж да Ви кажа, че аз не съм подавал и нямам намерение да подавам своята оставка. *(Ръкопляскания отляво)* А ако се оттегля, няма да Ви направя това удоволствие, господин Ганев, ще го направя, защото е блокирана реформата. Това може да бъде единствената причина на

моего оттегляне и аз доста ясно съм го заявил, за да ми бъде подмятано постоянно другото или да бъда принуждаван да се оттегля, като се унищожава моята зимнина. *(Смях в залата и ръкопляскания отляво)*

В тази връзка искам да отбележа специално големия творчески принос на уважаваната от мен Елка Константинова, която каза, че е готова да понесе всякакво повишение на цените, както са го направили поляците и унгарците, стига бившите комунисти да не са тук. Това е сериозен принос в икономическата теория и практика. *(Смях в залата)*

Искам специално да се спира на въпроса за компенсациите. Имаше много упреци, че правителството не мисли социално, че то не обръща достатъчно внимание на проблемите на бедните хора в нашата страна, пенсионерите, инвалидите, децата, на нископлатените категории трудещи се.

Пред вас бяха изложени схващанията на правителството за начина и размера на компенсиране на хората в нашата страна във връзка с очакваното повишение на цените. Лично аз очаквах, че в хода на тази дискусия ще бъде повдигнат въпросът дали тези компенсации са справедливи или не, дали те са достатъчни или не, дали те отговарят на възможностите на страната, на бюджета или не. Практически никой не повдигна този въпрос, от което аз правя извода, че вие намирате компенсациите, поне като схема, за приемливи. Само господин Костов в своето изказване предложи по-различен подход и аз лично му благодаря за това, защото това е алтернатива, която заслужава да бъде обсъдена. Мисля, че тезата за липсата на социален момент, на социална ориентация на предложената от нас ревизия на бюджета не издържа анализ, не може да бъде потвърдена в хода на дискусията. Тя беше изложена доста голословно.

Не искам да внасям прекалено остър полемичен елемент в нашата дискусия. Това, което казах, смятам, че беше в рамките на една нормална парламентарна самозащита и опит да убедя цялото Народно събрание, че предложенията на правителството са разумни и обосновани, като с това още веднъж апелирам за широка парламентарна подкрепа на тези предложения. Доколкото разбрах няма други желаещи да се изказват, а ако има, те ще вземат думата, бих предложил, господин председателю, в почивката след приключване на дискусията по бюджета, да се проведе една консултация с участието на председателите на икономическата, бюджетната и социалната комисия на Народното събрание, лидерите на политическите сили, министър-председателя и министъра на финансите и, ако е възможно, с участие на Бюрото или неговите членове, за да можем да оценим ситуацията така, както тя изглежда днес, след дискусията по бюджета и първото гласуване и да се ориентираме към решение, което Народното събрание би могло да вземе.

Още веднъж призовавам за сериозен подход към един сериозен въпрос, какъвто е бюджетът. *(Ръкопляскания отляво)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Постъпили са две предложения, които съвпадат от една страна. Разбирам, ще искате реплики. Чакайте сега да решим по-съществения въпрос. Има предложение от парламентарна група, даже от парламентарни групи, да се прекъсне на този етап дискусиата и да продължи след като се съберем отново. Във връзка с това има и предложение на министър-председателя Андрей Луканов да се осъществи една среща и с Бюрото, и с ръководителите на двете комисии и представители на парламентарните групи. Аз мисля, че това е основателно и заради това предлагам на вашето внимание едно прекъсване. Не искам да дам и допълнителни аргументи. Имам и тук някои аргументи още. До 13 часа, като се използва времето евентуално и за бюджета. Много ви моля да не откриваме повече дискусия. В 13 часа точно. А тия, за които се касае, нека дойдат след 15 минути да уточним как ще процедираме.

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (Звони): Уважаеми госпожи и господа, заседанието продължава. Госпожи и господа народни представители! Бюрото на Великото Народно събрание уточнява, че прекъсването, което се направи по време на днешното заседание и което продължи повече от първоначалното посочено време (ние се извиняваме за това) е свързано с интензивните консултации на политическите сили, представени в парламента, с участието на Председателя на Републиката д-р Желю Желев и на министър-председателя Андрей Луканов. В обсъжданията взеха участие още и представители на ръководствата на парламентарните комисии по икономическата политика, труда и социалната защита на гражданите и на Бюджетната комисия. В резултат на тези консултации, които се ръководеха от председателя на Великото Народно събрание, Бюрото предлага:

Разискванията по законопроекта за държавния бюджет на второ четене да продължат и окончателното му гласуване да стане на 22 ноември т.г. в четвъртък, по време на редовното пленарно заседание. Два особено съществени мотива стоят в основата на това предложение:

Първо, от 19 ноември, понеделник, тази година в Париж започва срещата на най-високо равнище в рамките на процеса на Съвещанието за сигурност и сътрудничество в Европа. Там нашата страна ще бъде представена от делегация, възглавявана от Председателя на Републиката г-н Желев и в която участвуват министър-председателят Луканов и други членове на правителството.

По време на това съвещание е предвидено да бъдат подписани важни документи за мира, сътрудничеството и сигурността в Европа в новите условия.

Второ, от парламентарна гледна точка трябва да се прибави, че днес, след първото разглеждане вчера на законопроекта за държавния бюджет, от името на Бюджетната комисия беше раздаден на народните представители (той е пред вас) един нов проект на този закон. Необходимо е, разбира се, народните представители, както, впрочем, и правилникът предвижда, да имат време да се запознаят с този нов проект, а съответните постоянни комисии да имат също така достатъчно време да се произнесат по него.

И така, предложението на Бюрото: продължаване на дискусиата, второ разглеждане на законопроекта за бюджета и окончателно гласуване - идния четвъртък, след обяд, това е 22 ноември.

Моля Ви, г-н Корнажев, заповядайте.

ПЕТЪР КОРНАЖЕВ: Г-н председателю, госпожи и господа народни представители! Парламентарният Съюз на демократичните сили поддържа вчерашното си становище и е съгласен да продължат разискванията в четвъртък, както бе прогласено предложението на Бюрото. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Г-н Янков, заповядайте.

АЛЕКСАНДЪР ЯНКОВ: Уважаеми г-н председател, уважаеми народни представители! От името на парламентарната група на Българската социалистическа партия изразявам нашето съгласие с направеното предложение, а именно, разискванията по законопроекта за бюджета да продължат, още повече, че е представено и ново предложение и сме съгласни с предложението, което беше направено от Бюрото на Великото Народно събрание. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Г-жа Кирчева поиска думата.

ЕЛЕНА КИРЧЕВА: Всички разбирате, че вземам думата, за да потвърдя и нашето съгласие (на парламентарната група на БЗНС) с предложеното от председателстващия. Това предложение бе резултат на консултациите между политическите сили, но може би за по-голяма гласност тук пред вас се потвърждава.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Заповядайте, имате думата.

ЯШАР ШАБАН: От само себе си се разбира, че и парламентарната група на Движението за права и свободи след тази аргументирана мотивировка се съгласява също със становището на Бюрото. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля Ви, господа, който е съгласен с това предложение, нека да гласува.

(Гласува се) Има ли против? 24 гласа са "против". Въздаржали се? - 9 души. Предложението се приема.

Имате думата.

РУДЕНКО ЙОРДАНОВ: Бих искал да дам обяснение за вота си с Ваше позволение. Аргументите, които бяха изтъкнати, за да влезе бюджетът в пленарно заседание, аз намерих за много съществени и затова гласувах той да бъде обсъждан. Тези аргументи важат и днес. При това развитие на политическата ситуация аз си давам ясна сметка, че пробният камък, т.е. бюджетът, който беше заявен от министър-председателя, се превръща в разменна монета в политическите консултации, а аз бих казал - в политическите комбинации.

За мен е повече непосилно бремето да стоя в тази зала във функцията на сяпало изпълняващ чуждата воля човек. Устно заявявам, че по този повод и по повод на вчерашното гласуване, което има отношение към националния въпрос, аз повече не мога да нося това непосилно бреме на отговорност, аз не мога да влияя повече на процеса, по-скоро процесът се опитва да влияе върху мен.

Заявявам устно своята оставка като народен представител. (*Частични ръкопляскания*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Бюрото изслуша тази констатация.

Преди да преминем към следващата точка от дневния ред бих искал да помя и покая избрания снощи нов председател на Върховния съд (дано г-н Лозанчев ме слуша, тук е), заповядайте, елате на трибуната. Той трябва да положи пред нас предвидената в член 77, ал.2 от Закона за устройството на съдилищата клетва пред Народното събрание.

Моля, народните представители, станете прави. (*Народните представители стават прави*) А вие, господин Лозанчев, ще повтаряте след мен.

"Кълна се пред българския народ да осъществявам дейността си в съгласие с Конституцията на Република България, да изпълнявам и прилагам точно законите, да съдя по вътрешно убеждение и с безпристрастие, да бъда справедлив съдия, да пазя тайната на съвещанията и да спазвам безупречно правилата на морала.

Заклех се."

(*Димитър Лозанчев повтаря клетвата след председателстващия*)

(*Ръкопляскания в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (*обръщайки се към Димитър Лозанчев*): След това ще го подпишете, отделно. И още веднъж - "На добър час!"

Точка втора - второ разглеждане на законопроекта за изменение и допълнение на Указ N 56 за стопанската дейност. Икономическата комисия, член на ръководството ѝ тук има ли? Все пак трябва да се потърси, нали. Господин Костов или господин Марков, Вие заповядайте.

ГЕОРГИ МАРКОВ: Уважаеми госпожи и господа народни представители! Явно има някакво недоразумение, тъй като ние снощи много късно гласувахме на първо четене Закона за изменение на Указ N 56 и явно, че нямаме готовност днес да го гледаме на второ четене. Нито е имало възможност да мине през Комисията по икономическата политика, най-малкото през Законодателната. И просто тази точка следва да дойде за следващия работен ден, за следващото пленарно заседание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря много. Трябваше все пак да се чуе ръководството на Комисията по икономическата политика. Господин Марков говори много точно и аз зная, че нещата стоят така. *(Гласове от залата)* Моля? Като не е гледан, има представител, който трябва да го съобщи и Народното събрание да възприеме това заявление.

ИВАН ТЕНЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми госпожи и господа! След първото четене и приемане на първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на Указ N 56, днес комисията имаше заседание, но разгледа други два, нетърпящи отлагане въпроси, свързани с мораториума по износа на животинска продукция. Така че днес сутринта в рамките на единия час не можахме да разгледаме поставените въпроси, свързани с предлагането на ваше внимание законопроекта за второ четене. Това ще бъде направено в следващото заседание на комисията във вторник, така че в сряда ще може да бъде гледан на второ четене законопроектът за изменение на Указ N 56.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре. Аз мисля, че при тези заявления очевидно днес точка втора и органично свързаната с нея точка трета не биха могли да се сложат на дискусия тук. Нека народните представители, които са съгласни на базата на тези заявления разискването на точка втора от днешния дневен ред да премине в дневния ред на заседанието в идната сряда, да гласуват.

Има ли против това толкова естествено предложение? Вие? Да, те гласуваха "за" и просто забравиха да свалят ръцете си. Въздържали се има ли? - Четирима души се въздържат.

Против? - Няма.

Сега точка четири. Искам да напомним... Ще има време, господин Данов, Бюрото е обещало това, ще го направите... *(Реплика от залата)*

Моля? *(Репликата се повтаря)*

Прав сте, ето, че тази неточност е коригирана с Вашия глас току-що.

По решението за налагане временна забрана върху износа на хранителни стоки и селскостопански животни. Налага се, господа, сякаш да се припомни тук точно какво гласувахме не снощи, а миналата нощ.

Решението беше следното... Моля Ви! *(Реплика от залата)* Не Ви чувам.

Първо, приема за сведения решението на Министерския съвет от 11 ноември; второ, да се спре, считано от 14 ноември, износът на месо, включително птиче, месни изделия, живи животни и млечни произведения; трето, Министерският съвет на 15 ноември да представи на съответните постоянни комисии на Великото Народно събрание информация за договорените количества стоки, чиито износ е необходим за нуждите на страната и забележете точка четвърта на нашето решение...

Великото Народно събрание на 16-и, т.е. днес, да разгледа въпроса и да вземе окончателно решение относно забраната на износ на хранителни стоки.

Добре. Първият въпрос на Бюрото. То няма информация за това. Вчера, на 15-и *(обръщайки се към депутат)*, моля Ви, не идвайте, преди да Ви е далее думата... Министерският съвет представил ли е исканата информация на постоянните комисии, на кои, и какво е становището на тези комисии? Кой иска думата? Заповядайте.

ИВАН ТЕНЕВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Както преди малко ви информирах, днес Комисията по икономическата политика разглежда този въпрос на свое заседание. На заседанието присъствуваше министърът на външноикономическите връзки г-н Папаризов, който даде подробна информация в писмен вид по отношение на състоянието на износа на продукцията, което беше предмет на обсъждането на Великото Народно събрание, и комисията прие единодушно следното становище:

Становище на Комисията по икономическата политика относно приемането на окончателно решение от Великото Народно събрание във връзка с налагането на временна забрана върху износа на хранителни стоки и селскостопански животни.

(Аз зная, че го имате, но понеже въпросът е принципен и съществен, аз бих искал да го прочета.)

Комисията разглежда информацията на Министерството на външноикономическите връзки за производството и износа на месо, живи животни и млечни произведения през 1990 г., включително и за договорените количества стоки, чиито износ е необходим за нуждите на страната.

Предлага на Великото Народно събрание да вземе решение до края на 1990 г. да се допуска износ на месо, включително птиче, месни изделия, живи животни и млечни произведения само по договорите по годишните протоколи за

стокообмен със СССР и Република Куба, по издадените разрешения от Министерството на външноикономическите връзки за износ срещу внос на фуражно зърно, белтъчни компоненти и мазут; при определяне на потребностите да се отчете вноса на зърно от Съединените щати по предоставената помощ.

Не се издава разрешение за износ на частни фирми - непроизводители на месо, мляко и млечни продукти.

Министерският съвет да вземе необходимите мерки за стриктно спазване на това решение.

Председател на Комисията по икономическата политика: Иван Костов
Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Е, добре, във връзка с това ваше становище, какво се предлага? Това е едно ваше становище.

Добре, това становище е раздадено на народните представители днес. Зная, че го имате. Има ли представители...? Да. Искате думата, господин Бокков? Може би преди това щях да предложа на министри, които участвуват в това заседание, да вземат думата по този въпрос, но Вие я имате преди тях.

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря Ви, господин председателю. Аз съм съгласен с Вашето предложение, ако има министри тук от този ресор, да се изкажат, аз имам един въпрос към представителите на Комисията по икономическата политика. Онази вечер тук се развихри доста сериозна пропаганда за това, че се изнася месо и други стоки незаконно. Въпросът ми е: занимавала ли се е комисията с тези твърдения и до какви изводи е стигнала? Имало ли е такива случаи или не е имало?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Въпросът е зададен. Сега искам да не пристъпваме към незабавни отговори, а да дадем думата за изказвания.

Министър Папаризов поиска думата. Заповядайте.

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: Благодаря, господин председател. Уважаеми дами и господа народни представители! След информацията, която вчера представи нашето министерство в Комисията по икономическата политика и обсъждането, което продължи и тази сутрин, бе предложено и възприето това решение. То обезпечава да не се допуска износ на най-важните стоки за вътрешния пазар - месо, млечни произведения, живи животни, освен в случаите, когато се касае за осигуряване доставките на нефт и захар. Именно това се има предвид, когато се говори за договорите по годишните протоколи за стокообмен със Съветския съюз и Куба.

Във втората част се допуска износ единствено, когато са сключени насрещни договори за внос в страната на фураж, а също така на основни белтъчни ком-

поненти и мазут, който е необходим за поддържане в сегашните условия на съответните комбинати.

Нещо, което може би пропуснахме тогава, понеже съсредоточихме вниманието си само върху въпроса за месото, би трябвало да добавим, според мен, "както и за увеличаване на доставките на млечни продукти за вътрешния пазар".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Къде да го добавим?

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: След думата "мазут" във второто тире, третия ред - "както и за увеличаване доставките на млечни продукти за вътрешния пазар". Тъй като има няколко операции на "Млечна промишленост", където благодарение на обмен се осигуряват допълнително 20 хиляди тона еквивалент на мляко, чрез което се произвежда около 3 хиляди тона кашкавал.

Това просто пропуснахме в нашите обсъждания. Моля, господин председател, и това да се добави.

Иначе в анализа стана ясно и бяха представени всички разрешения, които са издадени от министерството, че в настоящата обстановка няма да се реализират с това решение разрешенията от тези, които не са използвани за 10 хиляди тона, няма да се реализират разрешенията за около 3 хиляди тона за износ от частни фирми, които не са производители, т.е. са прекупвачи и се възползват от разликата между все ниските вътрешни цени, високата експортна цена при съществуващия пазарен курс от 7 лв. за долар.

Това предложение, което се направи в Комисията по икономическата политика, действително разрешава един проблем, който беше назрял в нашата общественост.

Също така поради намалените доставки за вътрешния пазар се прекратяват, трябва да ви информирам, много перфектни договори, които иначе биха донесли положителен валутен резултат, но се взе под внимание ситуацията, в която се намираме в момента.

Моля да гласувате за това решение на Комисията по икономическата политика.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Папаризов, това полуизречение, което прибавяте, обсъждано ли е с някого от Комисията по икономическата политика или това е находка сега?

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: Моля? Това изречение е в началото на втория параграф "Предлага на Великото Народно събрание да вземе решение до края на..."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не, това допълнение, което предложихте към второто тире, обсъждано ли е с някого от комисията?

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: Това допълнение съм обсъждал с отделни членове на комисията, които не присъстваха сутринта и те ми предложиха. Считам, че то напълно отговаря на духа на решението, тъй като изрично в него се казва, че Министерският съвет и нашето министерство поемат отговорност, ако се осъществи някакъв износ на млечен продукт, този износ да води до повече млечни продукти в замяна за страната. С това допълнение ние поемаме определена отговорност пред парламента и пред обществеността.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Дайте ми текста си, ако обичате, колкото и да е небрежен.

Господин Пандов има думата. Обръщам внимание на група народни представители в лявата страна на залата. Там е и госпожа Мариана Христова. Помолете колегите си да седнат, а да не правят малко събрание в рамките на парламента. Това е забранено. Имате думата.

ТОДОР ПАНДОВ: Господин председател, уважаеми колеги! Предлагам към това, което предложи министър Папаризов, да прибавим и обменните сделки, свързани с увеличаването на месото и месните произведения на "Родона". Точно конкретно може да се представи на Комисията по икономическата политика, това са малки размери, но ние не можем да спрем вноса на обвивки за кремвирпи и за редица други неща, които са обменни сделки. Същото важи и за някои други консервати с оглед развитието на промишлеността. Те са минимални количества. Става дума за увеличаване веднага на производството за вътрешния пазар, а не за друго. Това се отнася за млечните и месните произведения. Ако не искаме да блокираме работата на месната промишленост. Има точни разчети, готови сме да ги представим. Тук става дума за минимални количества.

Второ, искам да дам само едно пояснение, тъй като сутринта аз не съм участвувал. Разрешението е за 10 хиляди тона износ на месо строго целево, само за внос на белтъчни компоненти и витамини. Аз ще дам съвсем накратко пояснение в последващата точка. Но мога да кажа, че още тази година ние сме внесли с 42 милиона по-малко или това са около 30 процента от миналата година компоненти, което доведе и до рязко намаляване на продуктивността и разхода на фураж.

Въпросът за фуражното зърно, който се поставя за отчитане по отношение помощта, която САЩ ще предостави, предлагам този въпрос да бъде третиран в другата точка и настоявам, макар и за 10 минути, да се аргументирам защо искаме да внесем следваща точка във Великото Народно събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не можах да разбера добре. Вие правите едно допълнително предложение към това на господин Папаризов.

ТОДОР ПАНДОВ: Да и да отпадне...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Оставете това "и". Обсъждано ли е с някого от комисията това?

ТОДОР ПАНДОВ: В Комисията по икономическата политика не е обсъждано, в нашата комисия, когато сме докладвали резултатите...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Пандов, знаете ли какво значи това? Значи да прекратим заседанието, да дадем право на комисията да гледа Вашите аргументи, да гледа изречението Ви и да се върнем тук. Ще има дискусия, разбира се, но аз искам да Ви помоля да си давате сметка за това какво процесуално и парламентарно действие повдигате по този начин.

ТОДОР ПАНДОВ: Аз повдигам и повтарям конкретно: само количествата, свързани с обменните сделки...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Напишете го тук и го дайте да се обсъжда. Напишете го, Ви моля добре, и го предайте. Кажете точно къде да се прибави. Аз много се смущавам от това, че комисията ще го възприеме, след като не е в залата.

Кой иска думата?

Заповядайте, господин Узунов.

АТАНАС УЗУНОВ: Уважаемо председателство, уважаеми народни представители! Аз лично по този въпрос съм развълнуван, тъй като 48 часа ние благополучно преспяхме, за да можем днес да се явим с едно предложение, което не третира въпроса така, както беше поставен за искането на мораториум за спиране на износа на хранителни продукти, месо и жито.

Вие си спомняте, че аз повдигнах въпроса, че ние сега разпределяме 3 грама кашкавал на ден и 500 грама хляб на селяните. Посочих в кои села. Беше поискано напълно резонно време да могат да се направят разчети, за да може правителството, съответните министри и комисии да изложат пред нас становищата си как да защитим договорите и същевременно с намален износ да можем да съхраним и да храним този гладен народ. Гладните правят революции. Няма защо вчера министърът на вътрешните работи да драматизира нещата. Тук трябва да търсим причините. В това е фактът, че двама министри идват и допълват две свои предложения.

Аз моля да се даде точен разчет какво ще изнесем, по кои договори ще изнесем и какво ще получим срещу това. Колко захар, колко мазут, за да може

Великото Народно събрание да вземе своето решение, иначе аз настоявам мораториумът да се приложи незабавно.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания от блока на СДС)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Кой искаше думата още? - заповядайте Вие.

КИРИЛ ДУНЕВ: Уважаеми колеги! Току-що ни беше предложено нещо, което не е съгласувано с Комисията по икономическата политика, въпреки че министър Панаризов беше в тази комисия. Редно беше това свое предложение да го направи пред комисията и там да бъде разгледано. А така контрабандно да се вкарва текстът в мораториума, струва ми се недостатъчно етично. И без да оспорвам необходимостта от тези добавки, трябва да посочим, че става дума за около 13 хил. т млечни продукти, което е приблизително износът за едно тримесечие. Това не е малко количество.

Същото се отнася и за поправката, която иска да направи министър Пандов. Никой не оспорва необходимостта от такива обменни операции, с които може да се увеличи производството на салами, но нека да мине през Комисията по икономическата политика, защото аз си представям утре или в понеделник, или вторник, когато дойдат тук председателят на Комисията по икономическата политика и председателите на подкомисиите какво ще стане, просто взривяване на обстановката.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Да, г-н Мазълов искаше да говори. Има думата.

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Уважаемо председателство, дами и господа народни представители! На мен и на вашия колега Манол Манолов от БСП се падна честта да правим проверките по пристанищния комплекс Бургас. И тъй като се познаваме добре с Иван Тенев аз ще му предоставя документите, които имаме. Но преди това искам да ви запозная с няколко снимки за аргументите, за които ставаше въпрос, ден преди това, т.е. в четвъртък, че депутатите от СДС не използват никакви факти и доказателства. Ето ви ги доказателствата за това, че "Кинтекс" продължава да изнася оръжие. *(Показва снимки)* *(Възгласи от блока на БСП)* Нали няхаме никакви доказателства!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Но точката в дневния ред е за месо, а не за оръжие.

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: А това е "Балкански" кашкавал. *(Показва снимки)* Вие елате на пристанището да спрете тези кораби, които ги изпращате. Това е също "Балкански" кашкавал *(показва снимки)*, това също е "Балкански" кашка-

вал. (Показва снимки) (Надежда Илчева се обажда от място: "Не се вижда, че е кашкавал")

Ето ги телетата. (Показва снимки) Ще имате възможност да ги видите, не се притеснявайте. (Шум в залата)

Ето го така изчезналият от нашите магазини зрял боб. (Показва снимки)

На 13 октомври по телевизията бяха прочетени мои два въпроса към правителството. Първият беше да обясня на българския народ какво означава думата "мораториум".

И вторият, кое правителство в света си позволява да изнася хранителни продукти от първа необходимост, при положение че неговият народ гладува? И стачкуваха тук хората снощи с празни тенджери.

На тези въпроси до момента никой не ми е отговорил. А г-н Папаризов излезе на 14, следващия ден, ако не се лъжа, в емисията "По света и у нас" и обвини мен и моя колега Манол Манолов, който за съжаление си е отпътувал за Бургас, но той ще потвърди всичко това, което аз тук твърдя и доказвам с факти, че начинът на проверката било тоталитарен тип. Ами тоталитарна е вашата партия, господа, тук отляво. Отдясно няма тоталитаристи. (Смях и оживление в залата)

Проверките на един народен представител са записани в неговата карта. Ако не сте се запознали с правата и задълженията на народния представител, моля обърнете се към Бюрото да ви ги предостави тези документи.

По износа конкретно. Всички тук пледират, че се изнасят хранителни стоки от първа необходимост за така нужния на страната ни нефт.

От 1.01.1990 г. до 16.09.1990 г. от порт Бургас е изнесено 160 хил. тона бензин, всякакво октаново число, и 280 хил. тона дизелово гориво. Ако и това го изнасяме пак за нефт, това означава, че трябва да се кънем вече в нефт. (Оживление в залата) А със сиренето, кашкавала и месото какво се плаща? - кестени? (Гласове от залата: "Кестени") А, кестени се плащат, да. Ясно, разбрахме. (Стефан Стоилов се обажда от място: "Много непрофесионално говорите")

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Нека да не прилича на разговор това ваше изказване, г-н Мазълов.

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Точно така. Ето ви го документа от "Деспред", който в моите предварителни очаквания се оказа, че те ни излъгаха някъде с около 25-30 процента. Това е нормално. Няма защо да се учудваме.

Квотата на пристанищния комплекс Бургас за износ на млечни продукти е 630 тона, потвърдено в съвместно интервю, дадено от председателя на СО "Млечна промишленост" Иван Савов. А се оказа, че собственикът на двата кораба Джело-2 и Джело-експрес - мистър Итани, има сключен договор за 1000

тона всяка година. (*Обаждат се от залата: "Квота за износ"*) Квота за износ от СО "Млечна промишленост". Това беше заявено от вашия представител на стопанското обединение, не ме питайте мен. Питайте го него. То се изнася от много места, не само от пристанището. (*Шум и оживление в залата*) Вие изнасяте всичко, цяла България, затова няма нищо по магазините. (*Оживление и възмущение в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Мазълов, повтарям, моля Ви, вслушайте се. Вие говорите на народните представители, а не на всеки от тях поотделно.

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Вижте, на тази партия щом ѝ се говори истината в очите, винаги се оказва, че говорим на митинг. (*Оживление в залата*) Нали така?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля Ви!

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Сега искам да попитам уважаемия г-н Папаризов, който излезе по телевизията и заяви, че ако няма износ на хранителни продукти и по-точно от СО "Млечна промишленост" на кашкавал и сирене, няма да има захар. Бихте ли ми казали един кораб и неговото име, което от порт Бургас да е тръгнало за където и да било в света и от там да е дошла захар? Това ми е третият въпрос. И имате ли представа от порт Бургас към къде пътуват корабите? Ако нямате, аз да ви кажа - Ливан, Йордания, Сирия, Саудитска Арабия. От там какво внасяме от това, което вие изброихте, че трябва да внасяме?

И последното, което искам да ви кажа: фирмите в Бургас, които изнасят тези хранителни продукти, така нужни за нашия народ, са скочили неимоверно много - от 43 до Нова година - в момента са 137.

Ето ви списъка, справка на фирмите, получили износни разрешения за месо и живи животни през м. октомври 1990 г. Те са на брой 19.

Всичко това го предоставям на Бюрото, а допълнителни доказателства след месец септември ще ви донеса в сряда. (*Папаризов се обажда от място: "Фирмите са 23, а не 19"*) А, може да сте ги допълнили. В моята справка са 19. Аз винаги казвам истината. Това, което е тук.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Мазълов, адресирайте се към народните представители.

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Господин Ганев, тъй като имам повече доверие на Бюрото във Ваше лице, ще ви предоставя тези документи. (*Предоставя папка от документи*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Мазълов, по проекта за решение, предложен от Комисията по икономическата политика имате ли становище?

ПАВЕЛ МАЗЪЛОВ: Не, аз съм се изказал във вестниците и по печата. Нямам никакво доверие на това правителство.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Заповядайте, г-н Папаризов.

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: Благодаря, господин председател. Именно справката, която сега представи г-н Мазълов беше обект на нашия анализ в Комисията по икономическата политика. За тази справка на всички депутати в комисията днес беше раздален списък с точния износ по фирми, извършен през м. октомври. Именно това беше едно от основанията наред с останалата информация да бъде взето от комисията единодушно, доколкото аз присъствах, решението, което г-н Тенев ви представи.

Действително през м. октомври са изнасяни шилета от 15 фирми, свине от 4 фирми, телета от 8 фирми. Тези фирми не съвпадат точно с фирмите в справката, която тук е предадена. От тези фирми в справката 4 действително са получили разрешение за износ.

Мисля, че Министерството на външноикономическите връзки напълно добросъвестно информира комисията и представи всички разрешения за износ в приложение. Днес те се получиха от всички депутати в комисията.

Що се отнася за износа на млечни произведения, то в нашата справка, за която информирахме, е записано, че освен износът за Куба и за Съветския съюз, както е приложено там, който не е изпълнен по годишен протокол за Съветския съюз на половина, а за Куба фактически изпълнението на "Млечни произведения" е само 30 процента. "Млечна промишленост" извършва някои валутни обменни операции. Справката за "Млечна промишленост" завършва с думите: "Валутните разходи на обединението са свързани с доставка на 4900 тона млечни масла, от които 3000 тона са внесени и изконсумирани, 200 тона сухо мляко - консумирано, 2150 тона сирене "Фета", около 200 тона млечни заместители, предстоящ внос и други материали, суровини и резервни части. Затова "Млечна промишленост" изнася в Ливан, където получава добри цени и закупува продуктите, за които ви информирах.

В крайна сметка това осигурява и капачките за киселото мляко, тъй като и те са вносни и редица други компоненти, за да може, макар и с опашки, да има мляко в страната.

Всичко това е много внимателно преценено. И ние сме поели заедно с Министерството на земеделието отговорността по този въпрос. Аз не съм поставял под съмнение правото на депутат да извършва проверка. В интервюто, за което стана дума, споменах, че забраните, за които сега се говори, ми приличат на забрани от времето на тоталитарния режим. И това е така, защото с крайни забрани вие фактически или ние фактически бихме блокирали дейност-

та на редица комбинати, бихме блокирали възможността да има месо в страната, например след месец април.

Аз много моля всички депутати да сметат, че действително Комисията по икономическата политика най-отговорно разгледа нашия материал. Ние отговорихме на всички въпроси и материалът, който ви представих, е материал - резултат на един сериозен анализ.

Що се отнася за допълнението сега, аз се извинявам, че не го направих сутринта, но тогава пропуснах да го предложа. Дискутирал съм го с няколко участници тук. В самата му формулировка мисля, че голяма отговорност е да заявим, че всеки килограм млечно произведение, което ще бъде изнесено, ще осигури най-малко един такъв килограм обратно в страната. Но, разбира се, от процедурна гледна точка считам, че народните представители следва да решат дали такова допълнение може да се направи на пленарното заседание или не.

Информация от митницата в Бургас също така вчера имах на разположение и бих могъл, както и тогава, да я представя на всички народни представители.

В момента в министерството заедно с Министерството на финансите се проверява всяко едно издадено разрешение за износ. Така че мисля, че в случая, ако Народното събрание вземе предлаганото от Комисията по икономическата политика решение, ще се обезпечат изцяло интересите на потребителите в страната и частично потребностите на основните месокомбинати, на "Млечна промишленост" да продължат да функционират на минимума.

Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Думата има народният представител г-жа Златка Русева.

ЗЛАТКА РУСЕВА: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Аз мисля, че ние с вас тук обсъждаме нещо, с което не сме се запознали. Не оспорвам компетентността, но кажете ми, ние, които трябва да вземем решението, защото ние ще го вземем тук, всички в тази зала - това е решение на Великото Народно събрание, то сами трябва да се убедим в това какви са тези разчети, доколко целесъобразно е изнасянето на един или друг продукт.

Аз лично смятам, че непълноценно участвувам в това обсъждане и че не бих могла да гласувам по какъвто и да било начин, защото аз не знам какви са тези справки и какви са тези разчети, както и обясненията към тях. Затова именно се поражда и конфликтът в нашите изказвания тук и играта на въпроси и отговори - по простата причина, че ние не сме запознати.

Разбирам, че Комисията по икономическата политика е тази, която е компетентна и ще се произнесе, но ние с вас в момента не знаем какви са точно тези разчети и за какво точно се спори.

Имаме сведения от различни източници, че се изнася едно или друго. Обясненията на тези наши въпроси трябва да се съдържат именно в тези разчети, в тези справки, които са били представени.

Смятам, че ние с вас, ако трябва да спазваме стриктно задълженията си и да вземаме решения след като сме се убедили кое е полезно за тази страна и кое не е полезно в този наистина тежък момент - имам предвид продоволствието на страната ни, трябва да бъдем сигурни, че това, което ще гласуваме като вдигнем част от мораториума или ограничим в известна степен този износ, трябва да знаем точно какво ограничаваме и какво разрешаваме.

Смятам, че това обсъждане е непълноценно и заявявам, че желая да получа всички тези разчети и справки, защото аз иначе не бих могла да участвам в гласуването.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други оратори? Няма.

Госпожа Русева, няма други оратори и си позволявам да кажа две думи, без да Ви убеждавам.

В точка 3 на решението, което приехме оная вечер, се казва, че информацията на Министерския съвет трябва да се представи на съответните парламентарни комисии. Днес имаме едно предложение от името на комисията. Едва ли е целесъобразно (но това е друг въпрос) всичките тези разчети да се представят тук. Вие и всеки от нас има пълна възможност да отиде в дадената комисия.

И трето, струва ми се принципен въпросът за доверието към помощните органи, т.е. към комисииите, които сме избрали ние. Но как Вие ще гласувате, това е един проблем, който стои пред самата Вас.

ИВАН МАНДОВ: Така както чух, се интерпретират само изнесените продукти от пристанище Бургас. Нямаме данни и не се каза нищо за това какво е изнесено и какво продължава да се изнася от пристанище Варна.

АТАНАС ПАПАРИЗОВ: Всичко е. Искам думата за реплика.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вие накрая ще имате право на отговор, защото въпроси могат много да се зададат. Сега искам да се обърне към народните представители, които са във от залата. Ще имате думата, господин Сербезов.

Три бележки има, неподписани обаче, че в залата няма кворум. Моля народните представители, които са във от залата, да се приберат тук на две основания най-малко: първо, ще се гласува и второ, отсъствията ще бъдат отбелязани съобразно приложение номер 2 на правилника.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Заседанията не могат да продължават до довечера. (*Шум и реплики*)

РУМЕН СЕРБЕЗОВ: Драги колеги, искам да изразя мнението си против предлагания мораториум и настоявам Великото Народно събрание да не приема повече ограничител за стопанската инициатива. Ние приемаме вече трети ограничител, а говорим за пазарна икономика и за свободна икономическа инициатива.

АЛЕКСАНДЪР ЯНЧУЛЕВ: Говорим и за спекула.

РУМЕН СЕРБЕЗОВ: Ние отново предлагаме да се прекрати износьт, а нито една държава не може, без да произвежда и без да изнася, да внася. Ние внасяме и консумираме, потребяваме вече милиарди и милиарди повече, отколкото произвеждаме.

Второ, ние сега предлагаме един мораториум, една забрана като поставяме в явно неравноправие отново държавната собственост и частната собственост, държавната структура и частната структура. Ние даваме възможност на държавните стопански организации да работят, да изнасят, да действуват, а забраняваме на частните фирми да работят. Отново ги поставяме в същата неблагоприятна позиция, както беше и досега, а говорим за равнопоставеност на всички видове собственост, на всички видове инициатива.

И трето, мисля, че не бива да се страхуваме повече от това, че някой щял да спечели. Нека и да се спечели от една дейност. Защо ще има мотивация за дейност, ако всички отново се страхуваме, че някой ще спечели? Богата държава от бедни фирми и бедни хора едва ли ще можем да създадем.

Предлагам да не поставяме повече ограничител за пазарната икономика. Предлагам, ако трябва, да се препоръча на правителството да се съобразява с някои изисквания във връзка с обстановката във вътрешния пазар, но да не допускаме Великото Народно събрание да регламентира всеки килограм и всеки тон от износа на възможните листи от експорта на България.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Вълканов иска пак да ви каже, този път на глас, че няма кворум.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Наистина няма кворум.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, залата не изглежда добре в този час в петък. Моля ви! (*Звъни*) Приканвам народните представи-

тели, които са въвн от залата, за три минути да се приберат. *(Реплики от залата)*

Не казвайте това.

Най-напред думата се поиска за реплика от господин Стоилов.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Уважаеми народни представители, искам да защита един пункт от решенията на Комисията по икономическата политика. Изхождайки от обстановката, давайки си сметка, че редица частни фирми се подвизават като прекупвачи на хранителни продукти и търсейки изгоден пазар, изнасят, а при трудната обстановка правят неоправдани печалби, моля ви да подкрепите в този пункт (не разисквам цялото решение и становище) категорично добре премислената позиция на Комисията по икономическата политика. *(Ръкопляскания)*

Моля едновременно с това моят колега г-н Мазълов, моля го настоятелно, върпейки работата си на блястител на реда и защитник на интересите на потребителя, да не изпада в политизация. В отговор на министъра на външно-икономическите връзки беше дадена изчерпателна информация и пред комисията, а завчера и днес тук. Тази информация показва - и смятам всички ще се съгласят: България не може да внася, без да изнася.

За съжаление ние сме в положение на страна, която трябва да изнася от това, което ѝ е крайно нужно. Това разбират и неикономистите. Нужно ни е продоволствие, за съжаление електрониката не можем да продаваме - малко машиностроене и предимно хранителни продукти, ширпотреба. Целият въпрос е на баланс. И да се внася, за да работи хранително - вкусовата промишленост, да се поддържа минимално равнище на потребление на хранителни стоки и да се изнася. Моля ви да разберете тази работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата за реплика.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Аз питам докога българският селски народ ще храни България и освен това ще трябва да произвежда и за гориво, и за други отоплителни и т.н. нужди? *(Оживление в залата)* Не трябва ли промишлеността, която ние толкова време градохме, да поеме известна тежест при това положение сега в нашата страна?

Конкретно предлагам правителството да направи допълнителни разчети, за да може да бъде намален този износ на хранителни продукти и да бъде заменен с индустриални произведения, за да се балансира бюджетът. *(Единични ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Сега да спрем дотук, защото получавам непрекъснато бележки, с които се твърди, че тук няма 200 души на-

родни представители. Ще направим едно преброяване, защото дискусиата може да продължи само тогава, когато имаме кворум.

Давам думата на г-н Румен Данов от името на ръководството на Комисията по досиетата.

Междувременно затворете вратата, поканете народни представители, ако има отвън, и да се преброят присъстващите.

РУМЕН ДАНОВ: Госпожи и господа! Заставам пред вас в качеството си на член на ръководството на Комисията за досиетата на народните представители. От известно време на пленарни заседания се поставя отново и отново въпросът за тези досиета. След изявлението на председателя г-н Тамбуев изглежда сред доста от нас е загнездено убеждението, че ние като че ли няма много много да си свършим работата. Искам да изразя твърдата позиция на всички членове на комисията (не само на ръководството), че ние твърдо сме решили да доведем нещата до край. Съгласие за това имаме от всички политически сили, представени в комисията.

Хората са се опарили както от страна на представителите на СДС, така и от страна на БСП. Ще спомена само имената на г-н Бойко Костов от страна на БСП, името на Иван Неврокопски от СДС, г-н Вълканов като независим депутат.

Пред мен са две декларации. Едната от тях ще бъде представена на всеки един от вас. Тази декларация, чийто текст аз след малко ще оглася пред вас, ще получите от секретарката на г-н Ганев. Ще ви помоля да я попълните и след като я попълните да я предадете лично на ръководството на комисията. Вероятно ще бъде необходимо да ви прочета текста.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не, не!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Той приет ли е от Вас, г-н Данов?

РУМЕН ДАНОВ: Да, приет е от комисията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тогава, разбира се, това е ваше предложение и няма защо да бъде гласуван. Така, както го предлагате, така ще бъде предоставен и на народните представители.

РУМЕН ДАНОВ: Приемам аргументите. Искам само да обясня, че тази декларация, която ние ви предлагаме да попълните самостоятелно и да ни представите, съвсем не измества мандата на нашата комисия, а именно, че ние ще направим всичко възможно, ще ви предложим едно решение, с което ще задължим съответните органи и инстанции да ни предоставят четиристотинте досиета, а ако това се окаже невъзможно, макар че засега нямаме основа-

ние да считаме това за невъзможно, да променим и съответните закони (кое то пък смятаме за по-трудно осъществимо и по-дълго)...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Може, по пътя на инициативата...

РУМЕН ДАНОВ: Така или иначе ние ще вземем тези досиета. Тази декларация представлява един опит да предоставим на всеки от четиристотинте депутата възможността сам да направи своя избор - дали да декларира участие в органите на Държавна сигурност, или не. Това, повтарям още веднъж, не отменя мандата на нашата комисия.

Другата декларация, втората декларация, се отнася само за членовете на Комисията по досиетата. С нея (искам да я оглася, тя е само няколко реда) всеки от подписаните членове се задължава, че няма да изнася информация (данни) за народни представители, станали му известни.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Четете на микрофоните, има данни, че нищо не се чува. Прочетете ги тогава, щом е така. Една минута, моля ви.

РУМЕН ДАНОВ: Декларацията, която се отнася до членовете на комисията: "Подписаният еди-кой си, член на Анкетната комисия по досиетата на народните представители от Великото Народно събрание, се задължавам, че няма да изнасям информация (данни) за народни представители, станали ми известни при работата ми в тази комисия."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Другата декларация?

РУМЕН ДАНОВ: "Подписаният еди-кой си, представител от избирателен район, заявявам, че не съм бил щатен или извънщатен доброволен информатор на Държавна сигурност. Заявявам, че не съм изпращал или предавал на органите на Министерството на вътрешните работи злепоставяща информация за политическата, икономическата и културната дейност на български граждани."

Има и забележка: "Във връзка с горната декларация, имам следните бележки:..." Оставено е място и всеки един от вас може да сподели своите съображения така, както той смята за необходимо.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Г-н Данов, не е време за дълги дискусии, но един въпрос към Вас. Когато сте готвили този проект за декларации, имали ли сте предвид предложението първо на г-н Стефан Продев и второ предложението на г-н Георги Спасов. Те предложиха навремето още два проекта за подобни декларации.

РУМЕН ДАНОВ: Когато ви предлагаме този вариант на декларация, ние имаме предвид само едно единствено нещо: да предоставим възможността на всеки един от четиристотинте депутата да направи своя собствен избор.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това не е въпрос на избор, дали си участвувал някъде, не е въпрос на избор, а е факт.

РУМЕН ДАНОВ: Не е така.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Точно така е.

РУМЕН ДАНОВ: Някой може да направи обратния избор и да не си признае, ако има такъв, разбира се.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре, добре.

РУМЕН ДАНОВ: Колкото до декларацията, предложена от г-н Георги Спасов, ние смятаме, че тя трябва да бъде предложена от комисията, която се занимава с причините и виновниците за националната катастрофа. Тя излиза извън мандата, тъй като съдържа седем или осем точки.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви, това е друго. Имате право да му зададете въпрос. Вратите да се затворят. Моля преброителите да установят броя на народните представители в залата като не се броят министрите, които не са парламентаристи.

СТЕФАН САВОВ: Аз имам едно възражение. Заявявам, че не съм изпращал на органите на Министерството на вътрешните работи злепоставяща информация за политическата, икономическата и културната дейност на български граждани, всеки ще си преценява дали е злепоставяща или добропоставяща, или как да го наречем. Информация би трябвало да бъде само. Всеки може да каже: "много добра информация изпратих за тези", а той може да си бъде чист доносник.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ние прекъснахме онази дискусия, за да се преброят междувременно народните представители в залата. Моля ви, затова да спрем дотук.

КРУМ ХОРОЗОВ (От място): Може ли по информацията на г-н Данов да кажа реплика.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля, господа, седнете по местата си. В залата няма необходимия брой народни представители, г-н Хорозов. Има 163-ма. Оттук нататък всичко друго не са парламентарни действия, а разговор помежду ни.

Закривам заседанието.

(Закрито в 15.45 часа)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ:

(Н. Тодоров)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ НА

ВЕЛИКОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ:

(Г. Ганев)